

KOOSTÖÖKOKKULEPE

raha- ja väärtpaberiarvelduste järelevaatamise ja järelevalve kohta

Lähtudes vajadusest täpsustada koostööd Eesti Panga poolt teostatava järelevaatamise ja Finantsinspektsiooni poolt teostatava järelevalve alal, mis seostuvad raha- ja väärtpaberiarvelduse teenuste pakkumisega krediidi-, makseasutuste ja e-raha asutuste poolt,

eesmärgiga aidata kaasa arveldussüsteemide ülesehituse ja toimimise usaldusväärsuse tagamisele,

tuginedes Finantsinspektsiooni osas Finantsinspektsiooni seaduse § 2 lõikele 1 ja §-le 3 ning Eesti Panga osas Eesti Panga seaduse § 2 lõike 2 punktidele 3 ja 4 ning §-le 24²,

juhindudes Finantsinspektsiooni seaduse §-st 48 §-st 50, § 54 lõikest 2 ja lõike 4 punktist 3 ning Eesti Panga seaduse §-st 21 ja §-st 35,

võttes arvesse lisaks kehtivatele õigusaktidele rahvusvahelisi järelevalve ja järelevaatamise standardeid, sh:

- (i) eurosüsteemis järelevaatamisel järgitavaid standardeid sh Rahvusvaheliste Arvelduste Panga ja Rahvusvahelise Väärtpaberituru Järelevalve Organisatsiooni printsiipe finantsturgude infrastruktuuridele¹;
- (ii) Rahvusvaheliste Arvelduste Panga põhimõtteid makse- ja arveldussüsteemide järelevaatamiseks keskpankadele;

on Eesti Pank, keda esindab asepresident Madis Müller ja Finantsinspektsioon, keda esindab juhatuse esimees Kilvar Kessler (edaspidi eraldi „Pool“ ja koos „Pooled“) sõlminud käesoleva koostöö kokkuleppe (edaspidi „*Kokkulepe*“) alljärgnevas:

1. Üldsätted

1.1. Kokkulepe täpsustab Poolte koostööd järgmiste ülesannete täitmisel:

1.1.1 raha- ja väärtpaberiarveldust mõjutavate otsuste vastuvõtmine;

1.1.2. Finantsinspektsiooni teostatav järelevalve:

1.1.2.1. väärtpaberiarveldussüsteemide ja nende korraldajate üle, mille sisuks on väärtpaberiarveldussüsteemide ja nende korraldajate tegevuse kontrollimine, kooskõlastuste andmine ning rikkumiste kõrvaldamise nõudmine eesmärgiga tagada väärtpaberiarvelduse seaduslikkus;

1.1.2.2. krediidi-, makseasutuste ja e-raha asutuste üle, mille sisuks on nende tegevuseks lubade ja kooskõlastuste andmine, nende tegevuse kontrollimine ning rikkumiste kõrvaldamise nõudmine seoses makseteenuste osutamisega;

1.1.3. Eesti Panga teostatav järelevaatamine:

---

¹ CPMI-IOSCO Principles for Financial Market Infrastructures

- 1.1.3.1. väärtpaberiarvelduse üle, mille sisuks on väärtpaberiarveldussüsteemide hindamine ja nende arendamisele kaasa aitamine eesmärgiga tagada väärtpaberiarveldussüsteemide optimaalne toimimine ning finantssüsteemi stabiilsus;
- 1.1.3.2. kaardimakse süsteemide toimimise üle, mille sisuks on kaardimakse süsteemide hindamine ja nende arendamisele kaasa aitamine eesmärgiga tagada kaardimakse süsteemide optimaalne toimimine ning finantssüsteemi stabiilsus;
- 1.1.3.3. makseteenuste üle, mille sisuks on makseteenuste hindamine ja nende toimimisele ja arendamisele kaasa aitamine eesmärgiga tagada makseteenuste otstarbekohasus, kättesaadavus ja riskide küllaldane haldamine;
- 1.1.4. teabe vahetamine väärtpaberiarveldussüsteemide, kahe või enama Eestis tegutseva krediitiasutuse vahel kaardimakseid korraldavate süsteemide (edaspidi „kaardimakse süsteemid“) või makseasutuste hallatavate maksesüsteemide seisundi, riskide ja oluliste tõrgete kohta.
- 1.1.5. teabe vahetamine makseasutuste ja e-raha asutuste seaduse § 3 määratletud makseteenuste (edaspidi „makseteenused“) finantssüsteemi stabiilsuse seisukohalt oluliste mõjude, arenduste, riskide ja tõrgete kohta.
- 1.2. Kokkulepe ei ole Pooltele õiguslikult siduv ega too kaasa juriidilisi kohustusi. Kumbki Pool ei tee ega nõua teiselt Poolelt Kokkuleppe kohase koostöö osana toiminguid, mis on vastuolus õigusaktide või Poolele siduva kohustusega.

2. Raha- ja väärtpaberiarveldusi mõjutavate otsuste vastuvõtmine

- 2.1. Kumbki Pool teavitab teist Poolt oma raha- ja väärtpaberiarveldusi oluliselt mõjutada võivatest otsustest või toimingutest, kui sellist teavitamist ei keela õigusakt. Võimalusel viiakse enne otsuste vastuvõtmist või toimingute sooritamist Poolte vahel läbi konsultatsioonid eesmärgiga selgitada otsuste või toimingute põhjused ja võimalik mõju. Konsultatsioonide tulemused on soovituslikud.
- 2.2. Ühe Poole välja töötatud raha- või väärtpaberiarveldusi mõjutavate määruste või juhendite eelnõud esitatakse teisele Poolele arvamuse avaldamiseks, kui eelnõu koostaja hinnangul on eelnõul puutumus teise Poole pädevusega või kui Pooled on sõlminud vastava kokkuleppe.
- 2.3. Väärtpaberiarveldussüsteemides või kaardimaksesüsteemides pakutavate teenuste või ärimudeli muutumisel teevad Pooled koostööd muutuste kooskõlastamisel ja süsteemide osapooltele ettepanekute tegemisel, eeldusel, et koostöö tegemine ei piira seadusega kummagi Poole ainupädevusse antud otsuste tegemist.
- 2.4. Pool edastab teisele Poolele talle teatavaks saanud olulise teabe ettevalmistamisel olevate õigusaktide eelnõude kohta, mis mõjutavad raha- või väärtpaberiarveldust.
- 2.5. Pooled võivad esitada üksteisele ettepanekuid sobivate meetmete rakendamiseks Kokkuleppe punktis 1 loetletud ülesannete täitmiseks ja hinnanguid teise Poole kavandatud või rakendatavate meetmete sobivuse ning mõju kohta.

3. Koostöö väärtpaberiarveldussüsteemide järelevalvel ja järelevaatamisel

- 3.1. Väärtpaberiarveldussüsteemide ja nende korraldajate üle järelevalvet teostades Finantsinspeksioon:

- 3.1.1. teavitab enne kohapealse kontrolli toimingute teostamist Eesti Panka kohapealse kontrolli teostamise kavatsusest ja arvestab võimalusel Eesti Panga soovitud kohapealse kontrolli osas;
- 3.1.2. teavitab kohapealse kontrolli akti ja lõpliku akti tulemustest Eesti Panka.
- 3.1.3. teavitab Eesti Panka järelevamenetluse käigus teatavaks saanud asjaoludest või menetluse tulemustest, mis on vajalikud Eesti Panga poolt läbiviidava järelevaatamise teostamiseks.
- 3.2. Väärtpaberiarveldussüsteemide järelevaatamise protsessis Eesti Pank:
  - 3.2.1. teavitab eelnevalt Finantsinspeksiooni väärtpaberiarveldussüsteemide tegevust mõjutavatest muutustest Eesti Panga poolt hallatavates maksesüsteemides või uute maksesüsteemide loomisest Eesti Panga haldusalas või nõusolekul;
  - 3.2.2. teavitab enne väärtpaberiarveldussüsteemide hindamist Finantsinspeksiooni hindamise kavatsusest ja arvestab võimalusel Finantsinspeksiooni soovitud Finantsinspeksiooni vastutuse all olevates valdkondades;
  - 3.2.3. jagab väärtpaberiarveldussüsteemide järelevaatamise tulemusi Finantsinspeksiooniga.

4. Koostöö kaardimakse süsteemide järelevalvel ja järelevaatamisel

- 4.1. Krediidi-, makseasutuste ja e-raha asutuste üle oma pädevuse piires järelevalvet teostades teavitab Finantsinspeksioon Eesti Panka viimase põhjendatud päringu korral järelevamenetluse käigus teatavaks saanud asjaoludest või menetluse tulemustest, mis on vajalikud Eesti Panga poolt läbiviidava järelevaatamise teostamiseks.
- 4.2. Kaardimakse süsteemide järelevaatamist teostades Eesti Pank:
  - 4.2.1. teavitab eelnevalt Finantsinspeksiooni kaardimakse süsteemide tegevust mõjutavatest muutustest Eesti Panga hallatavates maksesüsteemides või uute maksesüsteemide loomisest Eesti Panga haldusalas või nõusolekul;
  - 4.2.2. teavitab enne kaardimakse süsteemide hindamist Finantsinspeksiooni hindamise kavatsusest ja arvestab võimalusel Finantsinspeksiooni soovitud Finantsinspeksiooni vastutuse all olevates valdkondades;
  - 4.2.3. jagab kaardimakse süsteemide järelevaatamise tulemusi Finantsinspeksiooniga.

5. Koostöö krediidi-, makseasutuste ja e-raha asutuste järelevalvel ja järelevaatamisel

- 5.1. Krediidi-, makseasutuste ja e-raha asutuste üle makseteenuse järelevalvet teostades Finantsinspeksioon:
  - 5.1.1. Eesti Panga põhjendatud päringu korral teavitab Eesti Panka tegevusloa saanud ja/või tegevusluba taotlevatelt makseasutustelt ja e-raha asutustelt ning nende kavandatavatest maksesüsteemidest;
  - 5.1.2. Eesti Panga põhjendatud päringu korral teavitab Eesti Panka järelevamenetluse käigus teatavaks saanud asjaoludest või menetluse tulemustest, mis on vajalikud Eesti Panga poolt läbiviidava järelevaatamise teostamiseks;
  - 5.1.3. jagab Eesti Pangaga teavet makseasutuste hallatavate maksesüsteemide toimimise kohta.
- 5.2. Makseteenuste üle järelevaatamist teostades Eesti Pank:
  - 5.2.1. teavitab Finantsinspeksiooni makseasutustest, kes on pöördunud Eesti Panga poole hinnangu saamiseks kavandatava maksesüsteemi kohta;
  - 5.2.2. jagab maksesüsteemide ja makseteenuste hindamise tulemusi Finantsinspeksiooniga.

6. Teabe vahetamine

- 6.1. Vastavalt oma vastutusvaldkonnast lähtuva teabe kättesaadavusele jagavad Pooled üksteisele seadusega lubatud ulatuses teavet väärtpaberiarveldussüsteemide, kaardimakse süsteemide, maksesüsteemide ja makseteenuste toimimise ja riskide kohta, mis on vajalik nende süsteemide ja makseteenuste tulemuslikuks järelevaatamiseks ja järelevalveks. Teave edastatakse kooskõlas Finantsinspektsiooni seaduse § 54 lõike 4 punktiga 3 kas seda omava Poole algatusel või teise Poole taotluse alusel.
- 6.2. Pooled informeerivad teineteist väärtpaberiarveldussüsteemides, kaardimakse süsteemides ja maksesüsteemides ning makseteenuste osutamisel aset leidnud olulistest tõrgetest (intsidentidest), mis ohustavad arvelduste või finantssektori stabiilsust. Teavitust taolistest intsidentidest peab toimuma esimesel võimalusel.
- 6.3. Eesti Pank teavitab Finantsinspektsiooni maksesüsteemides tehtavatest tehnoloogilistest muudatustest, mis mõjutavad või võivad mõjutada väärtpaberiarveldussüsteemide ja kaardimakse süsteemide toimepidevust.
- 6.4. Pooled määravad Kokkuleppe täitmise seotud teabe vahetamiseks oma kontaktisikud ning teatavad teisele Poolele nende nimed ja sidevahendite numbrid. Kõikidest muutustest kontaktisikute andmetes teatavad Pooled teineteisele viivitamatult.
- 6.5. Kokkuleppe punktides 6.1. – 6.3. nimetatud teabe vahetamiseks ning vajadusel ka muude raha- ja väärtpaberiarvelduste järelevaatamise ning järelevalve aktuaalsete probleemide arutamiseks korraldavad Pooled regulaarselt kohtumisi, millel osalevad mõlema Poole vastava pädevusega töötajad. Kohtumisi korraldatakse üks kord kvartalis või sagedamini, kui selleks on põhjendatud vajadus. Pooled lepivad kontaktisikute vahendusel kokku kohtumiste täpse aja ja päevakorra.
- 6.6. Kõik Kokkuleppe täitmise seotud teated loetakse esitatuks, kui need on teise Poole kontaktisikule kirjalikult või kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis teatavaks tehtud.

7. Konfidentsiaalsus

- 7.1. Kokkuleppe raames Poole poolt vahetatav teave on konfidentsiaalne, kui Pooled ei ole kokku leppinud teisiti. Kui seaduses ei ole sätestatud teisiti ei ole Pooltel õigust edastada Kokkuleppe alusel saadud teavet kolmandatele isikutele.
- 7.2. Pooled tagavad, et kõik käesoleva Kokkuleppe raames järelevalvelise teabega kokku puutuvad isikud on teadlikud neile teatavaks saanud järelevalvelise teabe konfidentsiaalsusest ning on kohustatud täitma konfidentsiaalsusnõudeid asjakohaste õigusaktidega määratud ulatuses.
- 7.3. Kokkuleppe raames vahetatavat teavet võib kasutada ainult kooskõlas Kokkuleppe eesmärkidega. Käesolevaga loetakse teavet saava Poole poolt igakordselt teabe saamisele vahetult eelnevalt deklareerituks teisele Poolele, et teavet saav Pool on saadava teabe saamiseks õigustatud, täidab teabe saamiseks vajalikud eeldused ning teabe edastamine võimaldab Poolel mõõdupäraselt täita õigusaktist tulenevat eesmärki.

8. Kokkuleppe kehtivus, muutmise ja täiendamine

- 8.1. Kokkuleppe on sõlmitud tähtajatuna ja jõustub alates sellele alla kirjutamise hetkest mõlema Poole poolt.

- 8.2. Poolte vahel 02. novembril 2011 sõlmitud koostöökokkulepe väärtpaberiarvelduse järelevaatamise ja järelevalve kohta tunnistatakse kehtetuks.
- 8.3. Pooled hindavad vähemalt kord kolme aasta jooksul Kokkuleppe ajakohasust ning teevad sellesse vajadusel muudatusi. Kokkuleppe muutmisel vormistatakse muudatused Poolte kirjaliku kokkuleppena ning lisatakse käesolevale Kokkuleppele eraldi allkirjastatud dokumendina.
- 8.4. Kontaktisikute nimekirjad vaadatakse üle vähemalt üks kord aastas ning ajakohastatakse vastavalt vajadusele.

Eesti Pank

Finantsinspeksioon

Madis Müller
asepresident

Kilvar Kessler
juhatuse esimees

“24” jaanuar 2019

“29” jaanuar 2019

LISA

Kontaktisikud Eesti Panga ja Finantsinspektsiooni raha- ja väärtpaberiarvelduse alase koostöö koordineerimisel

Andmed seisuga: „16” juuli 2021

Eesti Pank:

Nimi	Ametikoht	Telefon	GSM	E-mail
Kaire Torsus	Järele vaatamise valdkonnajuht	+372 6680 737	+372 56974194	kaire.torsus@eestipank.ee
Airi Uiboaid	Maksekeskkonna arendamise allosakonna maksekeskkonna arendamise ekspert	+372 6680 801	+372 53006921	airi.uiboaid@eestipank.ee

Finantsinspektsioon:

1. Väärtpaberiarvelduse alane koostöö

Nimi	Ametikoht	Telefon	GSM	E-mail
Kalle Klooster	Finantssektori infrastruktuuri osakonna juht	+372 668 0579		kalle.klooster@fi.ee

2. Kaardimakse süsteemide alane koostöö

Nimi	Ametikoht	Telefon	GSM	E-mail
Oskar Friedrich Oengo	Finantsteenuste järelevalve osakonna jurist	+372 668 0643		oskar.oengo@fi.ee
Ingrid Krieger	Finantssektori infrastruktuuri osakonna IT audiitor	+372 668 0519		ingrid.krieger@fi.ee
Andrus Altmeri	Finantssektori infrastruktuuri osakonna IT audiitor	+372 668 0521		andrus.altmeri@fi.ee
Vilmar Vahe	Finantssektori infrastruktuuri osakonna IT audiitor	+372 668 0524		vilmar.vahe@fi.ee

3. Makseasutuste ja e-raha asutuste alane koostöö

Nimi	Ametikoht	Telefon	GSM	E-mail
Oskar Friedrich Oengo	Finantsteenuste järelevalve osakonna jurist	+372 668 0643		oskar.oengo@fi.ee